

— ikke har kunnet forløse mig med den Tanke, at man ikke skulde faae det Mindste ind i denne Lov om vore Lyender. Jeg er sikker paa, at det vel nok er en af mine sidste Rigsdagsvirksomheder, hvor jeg vover mig ind paa at staa ene overfor det høje Thing med et Forslag, og jeg vil sige dem, mine Herrer, faar jeg det ikke vedtaget, saa vil det bedrøve mig; men jeg overlader de Herrer Dommen. Det skal glæde mig paa mine gamle Dage at have givet min lille Skjerv til at sætte et Værn ogsaa om denne talrige Klasse, og derfor vil jeg med disse faa Ord overlade mit Forslag til de Herrens Dom, de maa nu dømmes det.

S. Christensen: Naar jeg tilligemed flere andre Medlemmer have sølt os foranledigede til at stille det Vædringsforslag, der findes under Nr. 4, vil jeg ganske vist ikke sige, at det er et meget stort Gode, som kommer frem ved dets Vedtagelse, men jeg mener, at man, naar man skal vælge imellem 2 Ting, som begge maa kaldes for Onder, vælger det mindste, og jeg søger mig fuldkommen overbevist om, at denne Bestemmelse ikke vil være nær saa skadelig som den, der er vedtagen ved 2den Behandling. Jeg vil henstille til det ærede Things Medlemmer, om det ikke ved næriere Undersøgelse vil gaa dem, som det er gaaet mig, idet jeg har fundet, at det ikke er let at faae fat paa, hvad det ærede Udvalg vil med denne Lov, eller hvad denne Lov i sin Helhed vil virke til. Jeg kan ikke se Andet, end at den, naar den bliver som den er, og i Særdeleshed hvis det Forslag vedtages, som er stillet af det ærede Medlem for Odenje Amts 2den Valgtreds (Corn. Petersen), hvilket egentlig virker i samme Retning som § 2 — det er en og samme Aarsag, der fører disse Forslag frem i Loven — vil gaa i to forskellige Retninger. Det er ikke Helligdagens Fred, saaledes som Titlen lyder, men det er Spørgsmaalet om en Hviledag for de Handlende og for Tjenesteklassen, der ligger bagved, og som har skudt disse Bestemmelser frem. Jeg kan som sagt ikke se Andet, end at der er to forskellige Retninger, som have ført dette Lovforslag frem, hvorfor jeg tror, vi kunne kalde det en Slags blandet Sag; men det er to helt forskellige Retninger, hvoraf den ene slet ikke hører hjemme her, og i hvorvel jeg kan være enig i Mangt og Meget af, hvad den ærede fidsste Laler (Corn. Petersen) fremsførte, kan jeg virkelig ikke være enig med ham om, at hans Forslag skulde have sin Plads i dette Lovforslag. Naar vi skulle tale om Lyendet, skulle vi ikke tale om den offentlige Fred paa Helligdagene, og omvendt, naar vi skulle tale om den offentlige Fred paa Helligdagene, skulle vi ikke tale om Lyendet; jeg mener, at vi kunne sætte en Skranke for det ene paa det ene Sted, og for det andet paa det andet Sted, men at vi vel skulle vogte os for at blande dem sammen, og det saa meget mere, som det under Nr. 2 stillede Forslag

er aldeles mangelfuldt, thi hvorfor skulle alle de Klasser, som ikke kunne komme ind derunder, fordi de ikke høre til Lyendet, lide? Man vil ogsaa let se, at Bestemmelsen i § 2 i Lovforslaget, som den nu er vedtagen, vil, om end de Herrer tro, at de have gjort Stridtet fuldt ud til alle Sider, dog i Virkeligheden blive meget mangelfuld. Undtagelsen skal nemlig kun gjælde Apotheker og Udsalgsksteder for Mælk og Brød, men jeg vil henstille til Udvalget og til det ærede Things Medlemmer, om der ikke er mange Ting i Livet, der ere lige saa nødvendige som Mælk og Brød. Det skulde jeg mene. Hvor ofte kan det ikke ske, især paa Landet, at Folk ikke kunne komme til de Handlende, før Klokkeren er over 9, og de kunne da ikke faae Noget (S. Madsen: Saa maa de komme før!). Det ærede Medlem siger, at de maa komme før, men det kan kun gjælde de Rige, som have Penge nok og Befordringsmidler til Naadighed. Med fattige Folk er det noget Andet; til dem kan man ikke sige, at de skulle passe Lyden; thi jeg vil spørge, om Søndagen ikke netop er den rette Tid for den fattige Mand, der arbejder de 6 Dage om Ugen, til at hente de nødvendige Ting til Husholdningen? Dertil tror jeg, at vi Alle ere enige om at henregne: Kaffe, The og Sukker, og jeg vil ogsaa derunder hense på Brændevin for Arbejdsklassens Vedkommende. (S. Madsen: Saa maa han komme efter Kl. 4!) Naar han ikke har det Nødvendige hjemme, men har Huset fuldt af Børn, som han ikke har noget at give at spise og drikke, nytter det ikke at henvisse ham til at komme efter Kl. 4, og det vil ofte hælde, at han, naar han har en lang Vej til Kjøbstaden, og især om Vinteren, ikke kan komme før Kl. 9. — Jeg har dristet mig til at være med at stille Forslaget under Nr. 4. Jeg kan ikke se, at det vil komme i Strid med det virkelige Grundlag for det foreliggende Lovforslag, thi at det ikke vil komme i Strid med den offentlige Fred paa Søn- og Helligdagen, vil vistnok ligge klart for Alle og Enhver. Jeg kunde være villig til at gaa ind paa et Lovforslag, hvis de Herrer maatte fremkomme med et saadant, sigende til at fastsætte en Fridag for alt Lyende; men jeg kan, som sagt, ikke se, at Bestemmelser derom have deres Plads i denne Lov. Der har været saa megen Tale her i Thinget om, at det vilde være en Umulighed for de Handlende at holde kuffet, naar de ikke Alle kunde blive enige derom, og at baade Principalerne og Lyenderne vilde lide saa forførbeligt derunder. Jeg er overbevist om, at det, hvis det blev givet frit at handle om Søndagen, let kunde hælde, at de ikke alene bleve fri fra Kl. 9 til 4, men muligvis fra Kl. 2 til helt ud paa Aftenen. Man maa nemlig ikke tro, at Folk hober hele Søndagen, men det sker af og til, at de kunne komme til at trænge til Et eller Andet, og jeg tror da ikke, de bør være udelukkede fra at kunne faae det. For Øvrigt mener jeg,